

N:o 196.

Af Herr **P. A. Siljeström**: *Rörande vissa för medlemmar af konungahuset gällande undantagsbestämmelser i våra grundlagar.*

I Hans Maj:t Konungens diktamen till statsrådsprotokollet den 6 sistlidne månad rörande apanage åt H. K. H. Hertigen af Gotland förekommer ett i högsta måtto beaktansvärdt uttalande i afseende på de obilliga lagstadganden, hvarigenom prinsar af det Kongl. huset i väsentlig mån utestängas, ej blott från rättigheten att genom sin duglighet och sitt nit gagna det allmänna, vare sig i statens tjänst eller genom deltagande i andra medborgerliga värf, utan ock från den dyrbara friheten att följa sitt hjertas böjelse vid val af maka. Detta uttalande, som hvilar på ren och sann mensklig grund, bör icke hafva blifvit bragt till Riksdagens och svenska folkets kännedom utan att allvarligt uppmärksammas och behjertas. Den lagstiftning, hvarom här är fråga, må hafva haft sitt politiska berättigande under förgångna tider, då man dels stälde konungamakten och hvad dit hörde så högt, att konungafamiljen ansågs böra skiljas ifrån folket äfven i afseende på rent mensklige rättigheter och skyldigheter, dels fruktade för det mäktigaste ståndets, adelns, alltför stora inflytande genom adliga familjers eventuella befryndande med konungahuset, dels såg i familjeband mellan dynastierna en säker grundval för ländernas yttre politik. Man lär väl ej behöfva tvifla derpå, att ju dessa förutsättningar numera förlorat all väsentlig betydelse, i följd hvaraf således intet hinder nu

bör möta från svenska representationens sida att tillmötesgå den mening, som af en upplyst monark blifvit, om ej direkt i form af önskan uttalad, dock antydd i ordalag, som ej kunna missförstås. Man bör hoppas, att samma mening icke skall kunna annat än delas äfven af de unga furstar, hvilka frågan för det närvarande närmast gäller.

Har man hittills fruktat, att från konungamaktens sida motstånd skulle möta mot upphäfvandet af de grundlagsstadganden, hvilka betaga konungahusets söner och döttrar viktiga rättigheter, som tillkomma alla andra svenska medborgare, och har man därför af grannlagens hetskäl afhållit sig från att godkänna ändringsförslag, som i det hänseendet varit framställda, så finnes numera ingen grund för sådana betänkligheter.

Det torde icke vara behöfligt att utförligare motivera det nya förslag i samma syfte, som jag här ber att för Riksdagen få framlägga. Ett par invändningar, som möjligen torde komma att dervid göras, anser jag mig likväl böra häfva. Man kan nemligen misstänka, att vid befordringar på embetsmannabanan kungliga prinsar kunde få göra sin börd gällande på ett sätt, som blefve till förfång för andra medborgare. Mot en sådan invändning behöfver likväl endast framhållas Regeringsformens 28:de §, som bjuder att alla befordringar skola ske på grund af de sökandes förtjenst och skicklighet, men icke på grund af deras börd, helst man lärer kunna vara temligen förvissad derom, att detta grundlagens stadgande skulle desto samvetsgrannare hållas i helgd i fråga om personer af konungahuset, som ett annat förfarande säkerligen skulle i afseende på dem omildast bedömas. Lika litet bör man hysa någon fruktan att en person af kunglig börd i en underordnad embetsställning skulle missbruka sina ärfda företrädesrättigheter till men för sjelfva embetsutöfningen; ty deremot talar, bland annat, den erfarenhet man redan vunnit genom det berömliga sätt, hvarpå hittills kungliga prinsar i vårt land uppfyllt sina pligter på lägre militära grader.

På grund af hvad sålunda anförts tillåter jag mig vördsamt föreslå följande grundlagsförändringar, nemligen:

Regeringsformen: § 44 utgår, eller erhåller denna lydelse: Prinsar af det kungliga huset må, utan hinder af svensk grundlag i fråga om arfsrätt till tronen, ingå giftermål med in- eller utländsk mans dotter.

§ 45. Orden »eller civilt embete» utgå.

Successionsordningen: § 5 utgår.
§ 6 utgår.
§ 7 utgår.

Och anhåller jag om vederbörlig remiss af denna motion till Konstitutions-Utskottet.

Stockholm den 9 April 1886.

P. A. Siljeström.
